

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۰۳۲۳۷

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

دانشگاه دندانپزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکترای دندانپزشکی

موضوع :

«بررسی میزان شیوع سرطانهای سروگردن در بین مراجعه

کنندگان به بیمارستان نمازی طی سالهای ۸۲-۱۳۸۱»

استاد راهنما :

سرکار خانم دکتر جنان قیانچی

استادیار دانشکده دندانپزشکی

تحقیق و نگارش :

سید مهدی مرتضوی

سیدهادی پرهیز

۱۳۸۷ / ۷ / ۲۸

شهریور ماه ۱۳۸۳

۱۰ ۳۳۳۷

به نام خدا

ارزیابی پایان نامه شماره تحت عنوان

«بررسی میزان شیوع سرطانهای سروگردن دربین مراجعه کنندگان به

بیمارستان نمازی طی سالهای ۸۲-۱۳۸۱»

تهیه شده توسط سید مهدی مرتضوی وسید هادی پرهیز به راهنمایی

سرکارخانم دکتر جنان قیانچی در کمیته بررسی پایان نامه مطرح و با

درجه / نمره به تصویب رسید .

استاد راهنما :

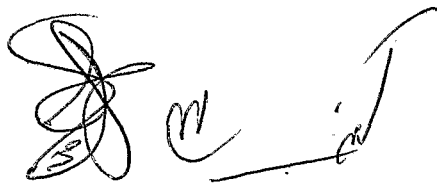
سرکار خانم دکتر جنان قیانچی

اعضاء کمیته بررسی پایان نامه :

-۱

-۲

-۳

-۴

-۵

به یاد امام عاشقان خمینی کبیر (ره)

که تاابد منت دار اویم

وبه یاد لاله های سرفین فام تمامی تاریخ گلگون اسلام ناب محمدی (ص)

بالافص لاله های به فون ففته دیارم سوق

یاوران دربند آزاده و جانبازو رزمنده شان

وفانواده های بزرگوار و ثابت عهدشان

و تقدیم به دانشجوی شهید دندانپزشک

«شهید خانمیرزا استواری»

تقلیم بہ:

روح بزرگ مرحوم
دکتر امیر رضا چمنی
کہ یاد و خاطرہ اش
ہمیشہ با ما ست

تقدیم به

استاد ارجمند

خانم دکتر جنان قبانچی

به خاطر توجه و عنایت بی دریغشان در طی دوران تحصیل و زحمات وافر
ایشان در تهیه و تنظیم این پایان نامه .

باتشکر از اساتید محترم هیئت داوران که هم
در دوران تحصیل و هم در ارزیابی پایان نامه
ما را مورد لطف و مرحمت خویش قرار دادند
و بنا به فرمایش گهربار مولای علی (ع):
«هرکس مرا یک حرف بیاموزد یک عمر مرا
بنده خویش می‌سازد.»

همیشه مدیون شما هستیم .

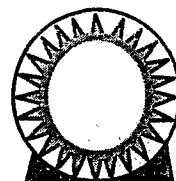
تقدیم به اسوه های
سازندگی، تعهد و تخصص

اساتید بزرگوار:

آقای دکتر سید علی اصغر علوی

آقای دکتر محمد رضا آذر

آقای دکتر حمید رضا پاکشیر

تقدیم به روح پدر سردار سبز قافله

رومانی وارسته‌ای که تجلیگاه پاکی ، شرافت ، صفا و انسانیت بود

وزندگیش را وقف محرومان و اصلاح امور مسلمین نموده بود

تقدیم به روح قواهر و قواهرزاده عزیزم راضیه و رحمت

و به یاد تمام اشکهای ریخته شده بر ساحل رودخانه بشار

تقدیم به مادر

به بهای صبر

آنکه چون شمعی سوخت تا روشنگر راه علم و زندگانیم باشد
مادر عزیزی که زندگیش را بی دریغ وقف خانواده و فرزندانم نمود
وراه علم را به من آموخت

تقدیم به خواهر بزرگوار

شریفه که اسوه محبت است

وشوهرخواهر عزیز

دکتر سید محمدرضا ربانی که صداقت و پاکیش سرمشق زندگانیم شد

ومسین ومینا واستاتیرا عزیز

با ادای والاترین و زیباترین ترجمان عشق و محبت به مضور خواهران و برادران عزیزه

سید حمید - مجید - کریم - مهدی - سعید - ساعد - امید - پیام - کبری - رقیه -

عصمت - عفت و فروغ زندگیم «زهره»

سید ممتاز افرازیان - سید رسول پرهیز - سید لطیف پرهیز - دکتر صدرالله شریعتی -

سید رضا رستگاری - مسیح طهمورثی

تقدیم به پدر بزرگوارم و مادر مهربانم

معلمان زندگیم

آنها که با تلاش و کوشش خستگی ناپذیر خویش راه سعادت را بر من
هموار نمودند چگونه پاک زیستن را به من آموختند هم ایشان که
حمایتهای بی دریغشان مایه استقامت من بوده و نصیحتهای
گهربارشان مشکلات را بر من گشوده آن چه هستم به صدقه
وجودایشان هستم و آنچه خواهم برای رضایت خاطرشان خواهم به
پاس یک عمر ایثارشان بوسه‌ای بدستان همیشه پرتلاششان خواهم

نهاد .

تقدیم به خواهر مهربانم :

دکتر سیما مرتضوی

او که برایم مظهر پاکی ، نیکی ، مهر و صفا است

تقدیم به برادران عزیزه :

مهندس سعید مرتضوی ، دکتر امین مرتضوی و حمید مرتضوی

آنها که همواره یارویاورم بودند و زیباترین لمظات زندگی را با

آنان همسفر بوده

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه :
	فصل اول
	همه گیر شناسی و سبب شناسی
۵	اپیدمیولوژی
۱۰	فاکتورهای اتیولوژیک
۱۱	الف : مصرف دخانیات و الکل
۱۳	ب : مصرف تنباکوی بدون دود
۱۴	ج : سن
۱۴	د : جنس
۱۵	هـ : رژیم غذایی
۱۶	و : نور آفتاب
۱۶	ز : کارسینوژنهای شیمیایی
۱۷	ح : عوامل شغلی
۱۷	ط : فاکتورهای ارثی و ژنتیکی
۱۹	ی : فاکتورهای ویروسی

۱۹ Herpes group -۱

۱۹ Hpv -۲

۲۰ ک : دهان شویه ها

۲۱ جایگاه‌های پرخطر از نظر ابتلا به سرطان

فصل دوم

۲۳ تشخیص

۲۶ ضایعات پیش سرطانی

۲۶ نشانه ها

۲۷ Signs

۲۷ علائم رادیوگرافیک

۲۹ روشهای تشخیص بالینی

۲۹ الف : تولئیدن بلو

۳۱ Exfoliative cytology : ب

۳۳ Excisional biopsy : ج

۳۴ Tumor markers : د

فصل سوم

پروتوانکوژنها و ژنهای سرکوب کننده تومور

۳۶Proto.oncogen

۳۷ Point mutation

۳۷Gene amplification

۳۷Over expression

۳۸ Tumor suppressor Gene

۳۹ P53

۴۱ ارتباط بین HPV وموتاسیون ژن P53

۴۳ سایر ژنهای سرکوب کننده تومور

فصل چهارم

۴۷ درمان

۴۹ روشهای درمان

۴۹ روشهای جراحی

۴۹ داروهای شیمی درمانی

۵۲ Photodynamic therapy

۵۳ عوارض درمان

- الف : عوارض جراحی ۵۳
- ب : عوارض پرتودرمانی ۵۴
- ج : عوارض شیمی درمانی ۶۲
- شیمی درمانی به روش داخل شریانی ۶۳
- د : عوارض روحی درمان سرطانها ۶۵
- ملاحظات دندانپزشکی قبل از درمان سرطان ها ۶۸
- مراقبتهای بعد از درمان در بیماران مبتلا به سرطانهای سروگردن ۷۰
- نیاز به برنامه Follow up منظم در بیماران رادیوتراپی شده ۷۲
- تاثیر داروی Pilocarpine بر ترشح بزاق پس از رادیوتراپی سروگردن .. ۷۴

فصل پنجم

- کارت تحقیقاتی انجام شده ۷۷
- نتایج ۷۷
- بحث ۸۳

فصل ششم

- خلاصه ۱۰۳
- منابع و ماخذ ۱۰۶

مقدمه :

سرطانهای سر و گردن از شایعترین سرطانهای بدن می باشد . در انگلستان هر ساله ۲۰۰۰ مورد جدید از سرطانهای سر و گردن و ۹۰۰ مورد مرگ از این سرطانها گزارش می شود . نسبت شیوع در مردان نسبت به زنان ۱/۸ به ۱ می باشد و با بالا رفتن سن ، شیوع آن بالا می رود . سن ابتلا در ۸۵٪ بیماران بالای ۵۰ سال بوده که این سرطانها برخی از اعمال حیاتی بدن مثل تنفس و بلع و تکلم را مشکل می سازند . برخلاف انواع سرطانها ، ناهنجاری ایجاد شده بعد از عمل را نمی توان مخفی نمود . بیماران مبتلا به سرطان سر و گردن غالباً مشخصات مشترکی دارند . اکثر آنها سابقه مصرف سیگار و الکل را داشته و بیشتر از طبقات ضعیف جامعه می باشند . این گروه مستعد خودکشی و سایر تنشهای روانی بوده که حدوداً ۱۲ تا ۴۰ درصد بیماران درجاتی از افسردگی و anxiety را نشان می دهند . مشکلات ظاهری و زیبایی از علل عمده این ناهنجاریها می باشند . سرطان سر و گردن بطور متوسط حدود ۵٪ سرطانهای بدن را شامل می شوند . این بیماری پیشرونده بود و معمولاً به مرگ بیمار منجر می شود . از نظر جغرافیایی در بعضی نقاط شیوع سرطان حفره دهان حتی تا ۵۰٪ کل سرطانهای بدن می رسد .

شیوع سرطانهای سروگردن و بالاخص دهان به عوامل مختلفی نظیر استعمال دخانیات ، سفلیس و رژیم غذایی و احتمالاً عفونتهای مزمن ویروسی نسبت داده می‌شود .

مورد قبول ترین تئوری درمورد پاتوفیزیولوژی ایجاد سرطانهای سروگردن، ترانسفورماسیون چند مرحله‌ای و روند cocarcinomatous درپیدایش آن است ، به هرجهت به نظر می‌رسد نقش ضایعات پیش سرطانی مانند لوکوپلاکیا در ایجاد سرطانهای حفره دهان حائز اهمیت می‌باشد . اکثریت تومورهای ناحیه سروگردن را سرطان سلولهای اپی تلیال سنگفرشی (SCC) تشکیل می‌دهد که رفتاری مشابه سایر تومورهای Solid دارد .

علی رغم پیشرفتهای حاصله در روشهای درمانی بروز مشکلات حین درمان و بعد از آن ، این بیماری راجزء صعب‌العلاج ترین بیماریها قرار می‌دهد . استفاده از یافته‌های درمانی و نیز کاهش احتمال خطر ابتلاء درگرو شناسایی عوامل زیست محیطی و ژنتیکی و سعی در تعدیل و خنثی سازی آنها می‌باشد . در این میانه نقش ژنها خصوصاً ژن P53 بسیار موثر است ، تحقیقات جدید نشان می‌دهد که با کنترل ژن P53 و جلوگیری از موتاسیون آن می‌توان انواع سرطان ها را کنترل نمود. در این پایان نامه با استفاده از مقالات متعدد از طریق اینترنت و کتابخانه دانشکده دندانپزشکی شیراز و نیز مرکز تحقیقات